

Uchwała z dnia 6 maja 2004 r.

II UZP 5/04

Przewodniczący SSN Jerzy Kuźniar, Sędziowie SN: Beata Gudowska (sprawozdawca), Roman Kuczyński.

Sąd Najwyższy, przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Piotra Wiśniewskiego, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 maja 2004 r. sprawy z wniosku Stanisława A. przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego-Oddziałowi Regionalnemu w B. o zwrot nienależnego świadczenia, na skutek zagadnienia prawnego przekazanego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 30 stycznia 2004 r., [...]

„Czy wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem i posiadaczem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu przepisu art. 6 pkt 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tj. Dz.U. z 1998 r. Nr 6, poz. 25 ze zm.) podlega zawieszeniu na podstawie przepisów art. 28 ust. 1 i 3 w związku z ust. 4 tej ustawy ?”

p o d j ą ł uchwałę:

Wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art. 6 pkt 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 1998 r. Nr 6, poz. 25 ze zm.) nie ulega zawieszeniu na podstawie art. 28 ust. 1 i 3 w związku z ust. 4 tej ustawy.

U z a s a d n i e n i e

W stanie faktycznym sprawy, w której Sąd Apelacyjny przedstawił Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne ujęte w postanowieniu z dnia

30 stycznia 2004 r., Stanisław A. pobierał od dnia 21 stycznia 1995 r. rentę na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.) w pełnej wysokości, albowiem wdzierżawił gospodarstwo rolne o powierzchni 13,17 ha, stanowiące jego własność. W związku z zajęciem gruntu przez komornika, umowa dzierżawy została w dniu 20 września 1997 r. zerwana przez dzierżawcę, o czym ubezpieczony nie zawiadomił organu rentowego. Po ujawnieniu tego faktu, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 1 kwietnia 2002 r., zawieszając w okresie od dnia 1 października 1997 r. do dnia 31 sierpnia 2000 r. (do czasu sprzedaży gospodarstwa w dniu 8 września 2000 r.) wypłatę renty w części uzupełniającej, ustaliła jej nadpłatę w kwocie 13.709,37 zł i zobowiązała ubezpieczonego do zwrotu świadczeń za okres nieprzedawniony w kwocie 7.900,51 zł.

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy wyrokiem z dnia 1 lipca 2002 r. oddalił odwołanie, przyjmując na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, że wypłata renty w pełnej wysokości mogła być dokonywana tylko gdyby ubezpieczony nie był właścicielem i nie przejął posiadania gospodarstwa rolnego. Skoro tej okoliczności nie wykazał, a przeciwnie, ujawniono, że grunt w okresie objętym decyzją nie był dzierżawiony, część uzupełniająca renty podlegała zawieszeniu (art. 28 ust. 1 i 2 ustawy), jakkolwiek od lutego 1999 r. do czasu sprzedaży gospodarstwa rolnego wnioskodawca rzeczywiście nie prowadził.

W uzasadnieniu przedstawionego pytania Sąd Apelacyjny wyraził wątpliwość rodzącą się przy wykładni art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, w brzmieniu sprzed zamiany dokonanej ustawą z dnia 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 91, poz. 873), który w ustępie 1 stanowił, że wypłata emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia ulega częściowemu zawieszeniu na zasadach określonych w ust. 2-8, jeżeli emeryt lub rencista prowadzi działalność rolniczą, zaś w ustępie 3, że wypłata emerytury lub renty ulega zawieszeniu w całości, jeżeli emeryt lub rencista nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej (z zastrzeżeniem ust. 5-7 i 9). Z ustępu 4 wynikało przy tym, że emeryt lub rencista zaprzestawał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego i nie prowadzi działu specjalnego, nie licząc: 1) użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych, gruntów pod

stawami i gruntów pod zabudowaniami, które ze względu na powierzchnię nie podlegają opodatkowaniu podatkiem rolnym; 2) działów specjalnych, od których podatek nie przekracza połowy stawki podatku rolnego z 1 ha przeliczeniowego; 3) gruntów wdzierżawionych, na podstawie umowy pisemnej zawartej co najmniej na 10 lat i zgłoszonej do ewidencji gruntów i budynków, osobie nie będącej: a) małżonkiem emeryta lub rencisty, b) jego zstępnym lub pasierbem, c) osobą pozostającą z emerytem lub rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym, d) małżonkiem osoby, o której mowa w lit. b lub c; 4) dzierżawionych gruntów Skarbu Państwa; 5) gruntów trwale wyłączonych z produkcji rolniczej na podstawie odrębnych przepisów, w tym zalesionych gruntów rolnych; 6) gruntów i działów specjalnych należących do małżonka, z którym emeryt lub rencista zawarł związek małżeński po ustaleniu prawa do emerytury rolniczej lub renty inwalidzkiej rolniczej; 7) własności (udziału we współwłasności) nie ustalonej odpowiednimi dokumentami urzędowymi, jeżeli grunty będące przedmiotem tej własności (współwłasności) nie znajdują się w posiadaniu rolnika lub jego małżonka.

Sąd drugiej instancji dążył do wyjaśnienia, czy przytoczony przepis należy rozumieć w ten sposób, że emeryt - właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego w każdej sytuacji nie wymienionej w art. 28 ust. 4 pkt 1-7 jest uznawany za prowadzącego działalność rolniczą, co powoduje częściowe zawieszenie wypłaty jego świadczeń, czy też zawarte w tym przepisie domniemanie może być obalone przez wykazanie, że właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego, innego niż wymienione w ust. 4 pkt 1-7, nie prowadzi w nim działalności rolniczej, a wówczas świadczenia byłyby wypłacane w pełnej wysokości. W ocenie Sądu Apelacyjnego, poza sytuacjami wymienionymi w art. 28 ust. 4, zarzut nieprowadzenia gospodarstwa rolnego nie może być skutecznie podnoszony, jednakże w wyroku z dnia 27 maja 1997 r., II UKN 145/97, (OSNAPiUS 1998 nr 8, poz. 247), Sąd Najwyższy, powołując się na zasadę wynikającą z art. 28 ust. 1 ustawy, zgodnie z którą zawieszenie części uzupełniającej świadczenia uzależnione jest od prowadzenia działalności rolniczej, wskazał na możliwość rozważenia, czy rolnik faktycznie prowadzi działalność w rozumieniu art. 6 ust. 3 ustawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedstawione zagadnienie prawne sprowadza się do kwestii, czy wypłata świadczeń z ubezpieczenia rolniczego ulega częściowemu zawieszeniu w związku prowadzeniem działalności rolniczej w posiadanym gospodarstwie rolnym (własnym lub cudzym), czy też zawieszenie wypłaty świadczeń powiązane jest z posiadaniem lub prawem własności gospodarstwa rolnego, nawet bez faktycznego nad nim władztwa, a w konkluzji, czy uprawniony do świadczeń z ubezpieczenia rolnik musi - dla uzyskania wypłaty świadczeń w pełnej wysokości - nie tylko nie prowadzić działalności rolniczej, lecz także wyzbyć się gospodarstwa rolnego.

Sąd Najwyższy miał już sposobność wypowiedzenia się w tej kwestii. Dokonując wykładni art. 28 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w wyrokach z dnia 8 stycznia 1997 r., II UKN 39/96 (OSNAPiUS 1997 nr 16, poz. 299) i z dnia 27 maja 1997 r., II UKN 145/97 (OSNAPiUS 1998 nr 8, poz. 247) stwierdził, że przesłanką stosowania tego przepisu i zawieszenia wypłaty części składkowej emerytury lub renty jest prowadzenie działalności rolniczej, nie jest nią natomiast samo posiadanie lub dysponowanie własnością gospodarstwa. W konsekwencji przyjął, że w odwołaniu od decyzji o częściowym zawieszeniu wypłaty świadczeń właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego może dowodzić, że nie prowadzi w nim działalności rolniczej. W przytoczonym przez Sąd Apelacyjny wyroku z dnia 27 maja 1997 r. Sąd Najwyższy, akcentując uwypuklony w art. 28 ust. 1 i 3 ustawy aspekt prowadzenia działalności rolniczej, wypowiedział tezę, że nabycie własności gospodarstwa rolnego w drodze dziedziczenia, bez prowadzenia w nim działalności rolniczej, nie stanowi podstawy do zawieszenia wypłaty świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Sąd Najwyższy w składzie rozstrzygającym zagadnienie prawne podziela to stanowisko, podkreślając, że w przepisach art. 28 ust. 1 i 3 ustawy, regulujących zawieszenie wypłaty świadczeń, wyrażona jest norma, z której wynika, iż świadczenia są wypłacane w pełnej wysokości, jeżeli rolnik nie prowadzi działalności rolniczej lub zaprzestał jej prowadzenia. Przepisy te, rozpatrywane oddzielnie, nie nastroczają trudności interpretacyjnych. Sąd Apelacyjny sformułował jednak propozycję odczytania ich w powiązaniu z art. 28 ust. 4 ustawy, sugerując ponadto, by przepis ust. 4 rozumiany był w ten sposób, że jeżeli emeryt lub rencista sam (lub jego małżonek) jest właścicielem (współwłaścicielem) albo posiadaczem gospodarstwa rolnego, to uznaje się, iż nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, bez względu na to, czy rzeczywiście je prowadzi. Takie zestawienie wymienionych przepisów tworzy nową normę, z której wynika, że świadczenia są wypłacane w pełnej wysokości, je-

żeli rolnik zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej i jednocześnie nie jest właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego.

W związku z tym należy rozważyć, czy współczesny ustawodawca rzeczywiście miał na celu uzależnienie wypłaty świadczeń od wyzbycia się przez rolnika, który uzyskał prawo do emerytury lub renty gospodarstwa rolnego, będącego jego własnością lub w jego posiadaniu; czy zawieszenie wypłaty świadczeń zastąpiło historyczny warunek powstania prawa rolnika do świadczeń po przekazaniu gospodarstwa.

Przedtem trzeba przypomnieć, że ubezpieczenie społeczne rolników zostało zapoczątkowane w pierwotnej, dalekiej od „ubezpieczeniowej” formie, ustawą z dnia 28 czerwca 1962 r. o przejmowaniu niektórych nieruchomości rolnych w zagospodarowanie lub na własność państwa oraz o zaopatrzeniu emerytalnym właścicieli tych nieruchomości i ich rodzin (Dz.U. Nr 38, poz. 166). Ustawa ta ukształtowała prawo i wysokość świadczeń (renty starczej, inwalidzkiej i rodzinnej) jako odpłatę za przejęte gospodarstwo rolne, zależną od jego obszaru oraz od dochodu z pracy w tym gospodarstwie, stanowiącym główne źródło utrzymania właściciela nieruchomości rolnej, przyznawaną osobom, które ukończyły wiek emerytalny lub stały się inwalidami i które (także ich małżonkowie) nie posiadały innych nieruchomości rolnych. Warunkowanie prawa do świadczeń wyzbyciem się przez rolnika nieruchomości rolnej i przejściem jej przez państwo zostało przeniesione również do ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o przekazywaniu gospodarstw rolnych na własność Państwa za rentę i spłaty pieniężne (Dz.U. Nr 21, poz. 118). Zgodnie z art. 9 tej ustawy, państwo przejmowało gospodarstwo i udzielało świadczeń na wniosek rolnika, który przekazał wszystkie nieruchomości rolne wchodzące w jego skład.

Ubezpieczenie społeczne rolników uległo jednak stopniowej ewolucji, zbliżającej jego zasady do systemu ubezpieczeń społecznych, choć i w późniejszych ustawach - z dnia 27 października 1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin (Dz.U. Nr 32, poz. 140) oraz z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 1989 r., Nr 24, poz. 133 ze zm.) - dominującym elementem było traktowanie świadczeń jako ekwiwalentu gospodarstwa rolnego, którego rolnik w zamian za rentę wyzbywał się nieodpłatnie na rzecz następcy, innej osoby fizycznej lub państwa. Rolnik przekazujący gospodarstwo definiowany więc był jako właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego, natomiast za gospodarstwo rolne uważane były nieruchomości rolne będące własnością lub znajdujące się w

posiadaniu tej samej osoby, stanowiące lub mogące stanowić zorganizowaną całość gospodarczą, obejmującą grunty rolne i leśne, wraz z budynkami, urządzeniami i inwentarzem oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa (art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 po zmianie od 1 stycznia 1989 r.). Z założenia zatem rolnik nie mógł nie być właścicielem lub posiadaczem gruntu przed nabyciem prawa do świadczeń i być nim po ich uzyskaniu.

Współcześnie rolnik uzyskuje prawo do świadczeń bez konieczności wyzbycia się gospodarstwa rolnego. Z kolei definicja gospodarstwa rolnego nie zawiera żadnego elementu rzeczowego, a określenie rolnika ogranicza się wyłącznie do opisu wykonywanej działalności (przez gospodarstwo rolne rozumie się każde gospodarstwo służące prowadzeniu działalności rolniczej - art. 6 pkt 4 ustawy). Nie jest także ważne, czy rolnik (pełnoletnia osoba fizyczna, zamieszkująca i prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym) jest właścicielem gospodarstwa. Oczywiście, musi je posiadać, lecz niekoniecznie jak właściciel lub posiadacz samoistny, wystarczy posiadanie zależne jak użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo, z którym łączy się określone władztwo nad cudzą rzeczą, zatem twierdzenie, że warunek wyzbycia się gospodarstwa rolnego, poniechany przez ustawodawcę jako przesłanka prawa do świadczeń, nadal jest konieczny w zakresie wypłaty świadczeń, nie może się ostać. Nie jest trafne jego wywodzenie tylko z przepisu art. 28 ust. 4 ustawy, bez uwzględnienia, że żaden inny przepis ustawy, jej systematyka ani aksjologia nie prowadzą do takiego wniosku.

Obecnie ubezpieczenie społeczne rolników - oparte na konstrukcji stosunku ubezpieczenia społecznego, charakteryzującego się finansowaniem z funduszu tworzonego ze składek osobowych, niezależnych od obszaru gospodarstwa rolnego, oraz prawem do świadczeń oderwanym od przekazania gospodarstwa rolnego - przewiduje nabycie prawa do świadczeń niezależnie od zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej. Jedynym wyjątkiem jest przewidziane w art. 19 ust. 2 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników prawo do emerytury w wieku wcześniejszym (55 lat dla kobiety i 60 lat dla mężczyzny), którego nabycie jest możliwe tylko po zaprzestaniu działalności rolniczej. Zaprzestanie działalności rolniczej ma znaczenie tylko w zakresie wysokości otrzymywanych świadczeń; część składkowa wypłacana jest w każdych okolicznościach, natomiast wypłata części uzupełniającej ulega zawieszeniu w przypadku prowadzenia działalności rolniczej.

Zawieszenie wypłaty świadczeń - co wymaga podkreślenia - stanowi instytucję regulowaną wyłącznie w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników (w jej art. 28), odrębnie od zawieszenia prawa do świadczeń, które z mocy art. 34 ustawy następuje na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.). W związku z kolejnym odesłaniem (zawartym w art. 52 ustawy), zawieszenia wypłaty świadczeń i zawieszenia prawa do świadczeń nie można rozpatrywać oddzielnie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2004 r., II UK 196/03, dotychczas niepublikowany). Obydwie te instytucje opierają się na relacji między nabytym prawem do świadczeń a warunkami zawieszającymi ich pobieranie, przy czym zawieszenie prawa do świadczeń, w ubezpieczeniu społecznym pozarolniczym mające na celu zapobieżenie wypłacaniu świadczeń osobie spełniającej nadal warunki do objęcia ubezpieczeniem, nie może być inaczej konstruowane w ramach ubezpieczenia społecznego rolników. Skoro rolnik uzyskuje prawo do świadczeń nie dlatego, że wyzbył się własności lub posiadania gospodarstwa, lecz dlatego, że z powodu wieku lub stanu zdrowia utracił zdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, czyli możliwość jego prowadzenia, to wypłata świadczeń rolniczych nie może kolidować wyłącznie z utrzymywaniem się statusu ubezpieczonego rolnika, wynikającego z prowadzenia przez niego gospodarstwa. Przepis art. 28 ust. 4 ustawy należy bowiem interpretować w zgodzie z art. 6 pkt 1 i 3, w którym podmiotem ubezpieczenia nie jest właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego, lecz wyłącznie osoba prowadząca działalność rolniczą w posiadanym gospodarstwie rolnym, oraz w zgodzie z art. 38 pkt 1, ustanawiającym domniemanie, że właściciel gruntów zaliczonych do użytków rolnych lub zarejestrowany dzierżawca takich gruntów prowadzi na nich działalność.

Reasumując, porównanie ustępów 1 i 4 art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie może polegać na zestawianiu pojęcia „prowadzenie (kontynuowanie) działalności zarobkowej” z pojęciem „własności lub posiadania gruntu”, gdyż są to pojęcia nieprzystawalne (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2001 r., III ZP 11/01, OSNAPiUS 2002 nr 1, poz. 18). Nadając im sens użyteczny dla rozpatrywanego zagadnienia, należy przyjąć, że właśnie z ich niespójności wynika wniosek, iż zawieszenie wypłaty świadczeń nie dotyczy osoby jedynie posiadającej majątek nieruchomy w postaci gospodarstwa rolnego, lecz tylko takiej, która gospodarstwo rolne prowadzi, więc powinno przynosić i z reguły przynosi jej dochód. Po-

siadacz gospodarstwa rolnego, który utracił możliwość jego prowadzenia i uzyskiwania tą drogą środków utrzymania, zachowuje prawo do świadczeń w pełnej wysokości. Nie można więc twierdzić, że częściowe zawieszenie wypłaty świadczeń zastąpiło poprzedni warunek wyzbycia się gospodarstwa rolnego i przyjmować, iż wprawdzie rolnik może uzyskać prawo do świadczeń mimo posiadania lub własności gospodarstwa rolnego, lecz właśnie z powodu tego statusu jego świadczenia ulegają częściowemu zawieszeniu. Także bowiem w poprzednim stanie prawnym, gdy rolnik nabywał prawo do świadczeń w zamian za wyzbycie się gospodarstwa, istniała instytucja zawieszenia wypłaty świadczeń na wypadek, gdyby mimo to prowadził gospodarstwo.

Wyjaśnienia przedstawionego do rozstrzygnięcia zagadnienia można także poszukiwać w odpowiedzi na pytanie, czy art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników modyfikuje treść art. 28 ust. 1 tej ustawy, a przede wszystkim, czy definiuje pojęcie nieprowadzenia działalności rolniczej wyczerpująco, a więc czy pochłania wszystkie wypadki, w których ustawodawca uznaje, że działalność rolnicza nie jest prowadzona, czy też dopuszcza - poza tym uznaniem - inne jeszcze wypadki nieprowadzenia takiej działalności i uwzględnia je przy zawieszaniu prawa do świadczeń. Inaczej mówiąc, czy w jakimkolwiek innym wypadku niż zapisany w art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego może, dla uniknięcia zawieszenia wypłaty świadczeń, wykazywać, że gospodarstwa nie prowadzi, czyli że po jego stronie nie dochodzi do realizacji przesłanki opisanej w art. 28 ust. 1 tej ustawy. Odpowiadając na te pytania, należy uwzględnić, że w art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie uznaje się, iż emeryt lub rencista, który jest właścicielem gospodarstwa rolnego nie zaprzestał prowadzenia gospodarstwa rolnego. Przepis ten ma specyficzną konstrukcję, polegającą na postawieniu tezy ogólnej w formie negacji (nie prowadzi gospodarstwa rolnego) z jednoczesnym jej zaprzeczeniem w punktach 1-7. Zgodnie z logiką, wprowadzone w tych punktach wyjątki powinny odpowiadać tezie pozytywnej, tymczasem ich charakter jest różny; niektóre stanowią potwierdzenie tezy wyjściowej, inne jej przeczą. Swoista i nietypowa konstrukcja art. 28 ust. 4 pkt 1-7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników doprowadziła Sąd Najwyższy do sformułowania wniosku, że ustawodawca przewidziane w nim przypadki prowadzenia gospodarstwa rolnego zmarginalizował z punktu widzenia zawieszalności wypłaty świadczeń i uznał, że mimo własności lub posiadania gruntów, działalność rolnicza nie jest pro-

wadzona (por. wyrok z dnia 7 lutego 2002 r., II UKN 49/01, OSNP 2003 nr 22, poz. 552). Zastosowana w tym wypadku technika legislacyjna sugeruje przyjęcie, że wyliczenie zawarte w punktach 1-7 służy wyłącznie ułatwieniom dowodowym. Rolnicy będący właścicielami gospodarstw wymienionych w art. 28 ust. 4 pkt 1-7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie muszą wykazywać, że nie prowadzą w nich działalności rolniczej; ten fakt uznaje sam ustawodawca.

Prowadzi to do wniosku, że własność lub posiadanie gospodarstwa rolnego, które obecnie pozostają poza sferą stosunku ubezpieczenia społecznego rolników i są prawnie obojętne przy objęciu ubezpieczeniem, nie mogą mieć także wpływu na wysokość pobieranych świadczeń. Uzyskanie możliwości pobierania pełnego świadczenia może zależeć tylko (i zależy) od zaprzestania działalności rolniczej, zatem właściciele gruntów innych niż wymienione w art. 28 pkt 1-7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników mogą dowodzić, że nie są już rolnikami, gdyż nie prowadzą na nich działalności rolniczej.

Przytoczone argumenty prowadzą do odpowiedzi jak w sentencji uchwały.

=====